

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او

درسي کتابونو د تالیف ریاست

حسن خط

پنځم ټولګی

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او
درسي کتابونو د تالیف ریاست

حسن خط

پنځم ټولګی

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقيق کمېټې

ليکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت آمر.
۲. عبدالجليل آخندزاده د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.
۳. ژباړونکی: سيد انور میچنخېل د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

— د ولسي او مشرانو جرگو د ديني، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د خپرنې او تدقيق کمېټې:

د علومو اکاډمي:

- سرخپرونکی عبدالواجد واجد د علومو اکاډمۍ د ژبو او ادبياتو د مرکز رئیس.
- ذکرېا ملاتړ د علومو اکاډمۍ د ژبو او ادبياتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

پوهندوی محمد رفيق رفيق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو د پښتو څانگې استاد.

پوهنې وزارت:

۱. سعدالدين شپون د پوهنې وزارت سلاکار.
۲. نفيسه پوپلزی د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.
۳. محمد غالب الله یار د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.
۴. احمد شفيق برنایار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
۵. بلقيس احمدي د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
۶. فرحتیار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
۷. ايډيټ د مولف مرستياله فروزان خاموش.

د محتوياتو، سياسي، فرهنگي او ديني برخو د خپرنې او کره کتنې کمیټې:

- دکتور محمد يوسف نیازی د پوهنې وزارت سلاکار.
- محمد آصف ننگ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئیس.

د خپرنې او تدقيق د څارنې کمیټه:

— دکتور عبدالغفور غزنوي د پوهنې وزارت د تعليمي نصاب د پراختيا، د ساينس مرکز او د خپرونو مرستيال.

دکمېټې رئیس

غړی.

— محمد صديق پتمن د پوهنې وزارت تدریسي مرستيال.

— د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستانی د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف رئیس. غړی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پېغام

د لوی خدای (ج) شکر ادا کوو چې زموږ د مجاهد ملت د کلکې ارادې، بیدریغې قربانیو، د ملگرو ملتونو او د نړۍ د بشردوستو هېوادونو د نیکو هلوځلو په پایله کې په هېواد کې سراسري سوله او مشروع سیاسي نظام ټینګ شو او له جګړې څخه را پیدا شوی څوکلن کړاو یې پای ته ورساوه. د افغانستان اسلامي جمهوریت او په سر کې یې جلالتمآب حامد کرزی د واکمن وګړنیز نظام له پېل څخه ملي سترو موخو ته د رسېدو په هیله د هېواد د بیارغاونې او پراختیا په ټولو برخو کې د نوو پروګرامونو تګلاره پېل کړې ده. د ښوونې او روزنې په برخه کې او د معارف د نوي کیدو او غوړیدو په لاره کې هڅې، د ملي یووالي، تمدنو، رښتینو او د پیاوړو مسلمانانو په توګه د نوی ځوان نسل د روزنې په برخه کې د دغه جلالتمآب زیات ملاتړ او زړه سواندې لارښوونې چې تر تطبیق لاندې دي د ډېرې درناوي وړ دي.

د پوهنې وزارت دهغو لارښوونو او نوښتونو له جملې څخه چې د افغانستان د پوهنې د بیارغاونې په لاره کې یې تر لاس لاندې لري، د تعلیمي نصاب د پرمختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست ته دنده ورکړې ده چې له یوې خوا د ښوونځیو د لوست د کتابونو د کمښت او نشتوالي ستونزه لرې کړي او له بل پلوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت د علمي او فرهنګي پالیسۍ اوموخو په رڼا کې د داسې واحد تعلیمي نصاب په ترتیبولو بوخت شي چې د هېواد اوسنیو او راتلونکو اړتیاوو ته ځواب ووايي. زموږ نوی تعلیمي نصاب چې د افغانې ټولنې له غوښتنو او نړیوالو معیارونو سره عیار شوی، موخه یې د هېواد د بچیانو اسلامي او علمي روزنه او زده کړه ده چې په نتیجه کې یې د پوهنې د زده کوونکو، ماشومانو، تنکیوځوانانو او ځوانانو په ذهن کې سالم تفکر پیاوړی او هغوی د نوې پوهې له ارزښتونو سره آشنا کوي. زموږ د هېواد ځوانان باید متدین مسلمانان، هیوادپال، بشرپال او د پوهې او کمال پر ګاڼه سمبال انسانان وروزل شي ترڅو د علومو د پرمختیا او معاصر تمدن له پرمختګ سره اشنایي ترلاسه کړي او په ټینګ هوډ سره له هغو نوو او مثبتو بدلونونو څخه چې رامنځته شوي دي ګټه واخلي. دنوي افغانستان او د یوې سوکاله ټولنې د جوړونې په موخه د ساینس او تکنالوژۍ له بدلونونو سربېره باید د انساني علومو له بنسټونو، د بشري حقونو د ساتنې، سولې، هېوادپالنې، ملي یووالي، د استوګنې د سالم چاپیریال د ساتنې اوسوله ییز ګډ ژوند څخه خبر وي. د جهل له تورتم او د مخدره توکو له تولید او قاچاق سره مبارزه د خپلوزده کړوپه سر کې په پام کې ونیسي.

مونږ له رښتینو، زړه سواندو او تجربه لرونکو ښوونکو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په تطبیق کې د هېواد د بچیانو د زده کړې او روزنې سترمسؤولیت پر غاړه لري او دغه راز د هېواد د پوهنې د برخې له نورو علمي، فرهنګي شخصیتونو او پوهانو څخه هیله لرو چې د خپلو رغنده نظرونو او وړاندیزونو په وړاندې کولو سره زموږ له لیکوالو سره د درسي کتابونو په لیکلو او پیاوړي کولو کې مرستې وکړي. په همدې ډول له تمویلونکو هېوادونو او درنو سازمانونو (د امریکا د متحده ایالتونو د نړیوالې پراختیا اداره، دانیډا، یونیسف، نړیوال بانک او یونیسکو) څخه چې د کتابونو په تالیف او چاپولو کې یې د پوهنې له وزارت سره مادي او تخنیکي مرسته کړې ده مننه کوو. له ټولو گرانو زده کوونکو، درنو ښوونکو او محترمو میندو پلرونو څخه هیله کوو چې د درسي کتابونو په ښه ساتنه کې خپله مرسته ونه سپموي.

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

فهرست

مخ	شمیر	
۱		لومړی لوست
۲		دوهم لوست
۳		دریم لوست
۴		څلورم لوست
۵		پنځم لوست
۶		شپږم لوست
۷		اووم لوست
۸		اتم لوست
۹		نهم لوست
۱۰		لسم لوست
۱۱		یوولسم لوست
۱۲		دولسم لوست
۱۳		دیارلسم لوست
۱۴		څوارلسم لوست
۱۵		پنځلسم لوست
۱۶		شپاړسم لوست
۱۷		اوولسم لوست
۱۸		اتلسم لوست
۱۹		نولسم لوست
۲۰		شل لوست
۲۱		یوولسم لوست
۲۲		دوولسم لوست
۲۳		درویشتم لوست

۲۴ خلیر و یشتم لوست
۲۵ پنځه ویشتم لوست
۲۶ شپږ ویشتم لوست
۲۷ اوو ویشتم لوست
۲۸ اته ویشتم لوست
۲۹ نهه ویشتم لوست
۳۰ دېرشم لوست
۳۱ یو دېرشم لوست
۳۲ دوه دېرشم لوست
۳۳ دري دېرشم لوست
۳۴ څلور دېرشم لوست
۳۵ پنځه دېرشم لوست
۳۶ شپږ دېرشم لوست
۳۷ اوو دېرشم لوست
۳۸ اته دېرشم لوست

لومړۍ لوست

آبادي

موخه: په نسخ خط د جملو د سمو لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- په نسخ خط مو د جملو لیکل خوښیږي؟
- د وطن د آبادۍ سره مینه لرئ؟

آبادي

زموږ وطن آبادۍ تارټیالري

فعالیت: زده کوونکي دې پورتنۍ جمله په نۍ قلم مشق او د تورو اندازه دې په پام کې ونیول شي.

ښاغلی ښوونکی دې د نسخ او نستعلیق خط توپیرونه زده کوونکو ته په ګوته کړي او هڅه دې وکړي چې د دواړو خطونو په هکله معلومات ورکړي او د الف توري ته چې په ټکو اندازه شوي دي د زده کوونکو پام ورواړوي او دوی ته باید وښودل شي چې د الف توري د قلم د څوکي د څو ټکو په اندازه لیکل کېږي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله څو وارې مشق کړئ!

دوهم لوست

انا

موخه: د کړسې په خط د انا د کلمې او د هنې د جملې د لیکنې سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- چاته انا ویل کېږي؟
- د انا کلمه د نسخ په خط ښکلې لیکلې شئ؟

شلم لوست

انا

د پلار مور ته انا وايي

فعالیت: زده کوونکي دې د کړسې په خط پورتنۍ جمله د ټولګي د تورې درې او د کتاب له مخې په غور وګوري او بیا دې پورتنۍ جمله خو واري تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی دې: د انا د کلمې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او د پورتنۍ کلمې د لیکلو په وخت کې دې ور سره لازمه مرسته وکړي. پورتنۍ جمله دې د ټولګي په توره تخته زده کوونکو ته داسې ولیکي چې د قلم حرکتونه په خپلو سترګو ووبیني.

کورنۍ دنده: د نې په قلم، خود کار او پنسل مشق او تمرین وکړي!

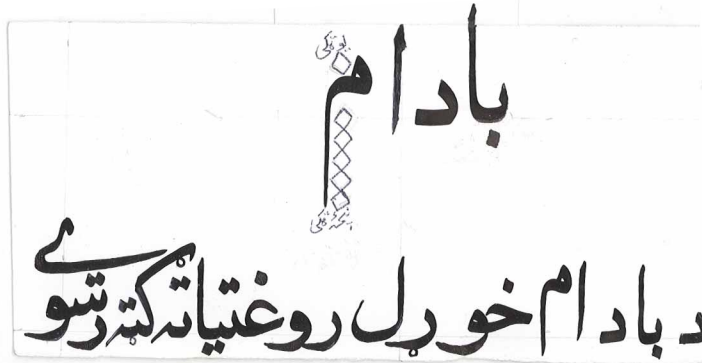
درېم لوست

بادام

موخه: د کړسي په خط د بادام د کلمې او د لاندینۍ جملې له دیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- د بادام په کلمه کې د لومړي الف څخه مخکې کوم توری راغلی دی؟
- د بادام ونه د کال په کوم موسم کې غوټۍ کوي؟

فعالیت: زده کوونکي دې لومړۍ په کتابچو کې د کړسي خط انځور کړي او بیا دې پورتنۍ جمله پرې مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکی دې: پورتنۍ جمله د ټولګي په توره تخته ولیکي د لیکلو په وخت کې د هر زده کوونکي سره په جلا جلا توګه مرسته وکړي!

کورنۍ دنده: داسې یوه جمله جوړه کړئ چې بادام په کې راشي او بیایې په نۍ قلم تمرین کړئ!

څلورم لوست

جمال

موخه: د جمال د کلمې د لیکلو، په جمله کې د استعمالولو او دهغې له مشق او تمرین سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د جمال کلمه له کومو تورو څخه جوړه شوې ده؟
- د جمال په کلمه کې د (ج) او (الف) د تورو ترمنځ کوم توری پروت دی؟

جمال

جمال پخپلو سبقونو کې وړتیا لري

فعالیت: زده کوونکي دې د جمال کلمه په جمله کې وکاروي او بیا دې له پورتنۍ

جملې سره دواړه جملې څو ځلې په نې قلم مشق او تمرین کړي!

بناغلیه ښوونکيه: زده کوونکي دې سربیره له پورتنۍ جملې څخه د جمال کلمه په

جمله کې وکاروي. تاسې د جملې په جوړولو او مشق کولو کې، ورسره مرسته وکړئ او د قلم په حرکتونو یې وپوهئ!

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرین کړئ!

پنځم لوست

دوستي

موخه: د هغو جملو له لیکلو سره آشنا کیدل چې د دوستۍ کلمه په کې راغلي وي؟

پوښتنې:

- د دوستۍ د کلمې د تورو نومونه واخلئ؟
- د دوستۍ په هکله غږیدلی شئ؟

دوستي

د نیکو خلکو سره دوستي غوره کار دی

فعالیت: زده کوونکي دې سربیره په پورتنۍ جملې یوه یوه جمله جوړه کړي چې د دوستي کلمه په کې راغلی وي او بیا دې دواړه جملې د نۍ په قلم مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکي دې: پورتنۍ جمله د ټولګي په توره تخته ولیکي او زده کوونکو ته دې د کړسي د خط، ښکلا او سمو لیکلو په اړوند لازمه لارښوونه وکړي.

کورنۍ دنده: پورته جمله تمرین کړئ!

شپږم لوست

روژه

موخه: د روژې د کلمې شکلي لیکل، په جمله کې یې راوړل او دهغې د مشق او تمرین سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د روژې په کلمه کې د (و) د توري نه مخکې کوم توری راغلی دی؟
- د روژې نیول څه گټه لري؟

فعالیت: کله چې استاد د ټولګي په توره تخته پورتنۍ جمله لیکي نو زده کوونکي باید په ډیر غور سره دده لاس او دقلم حرکتونه وګوري او بیا دې هغه په نې قلم مشق کړي.

ګران ښوونکی دې: د پورته جملې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او بیا هغه د ټولګي په توره تخته داسې ولیکي چې زده کوونکي د قلم حرکتونه په ښه ډول وګوري. مشقونه دی سم وارزوي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرین کړئ!

اوه وم لوست

سابه

موخه: د لاندې کلمې او جملې د ښایسته لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- کومو شيانو ته سابه وايي؟
- د سبو پرته نور په کومو کلمو کې د (س) توری راځي؟

سابه

د سبو ویا مینو نر وختیا ته کتر سو

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو وویشل شي او هره ډله دې پورتنۍ جمله په نۍ قلم مشق کړي او بیا دې هغه ټولګیوالوته وښيي.

ښاغلیه ښوونکيه: خطاطي په زړه پورې اووتلی هنر دی، نو ځکه هڅه وکړئ چې د ښکلو لیکلو په وخت کې زده کوونکي د خط د نزاکتونو سره آشنا کړئ! د قلم په ټولو حرکتونو او اساسات باندې یې وپوهوئ تر څو د هغوی خطونه ښکلا پیدا کړي.

کورنۍ دنده: پورته جمله تمرین کړئ!

اتم لوست

صداقت

موخه: د کړسي په خط د صداقت د کلمې او د لاندینې جملې چې په روښانه ډول په
نی قلم د کړسي په خط لیکل شوي ده آشنا کول.

پوښتنې:

- د صداقت کلمه له کومو تورو څخه جوړه ده؟
- صداقت څه گټې لري؟

صداقت

صداقت او پرهیزګاري خپله دنده

وګرځوی

فعالیت: زده کوونکي دې د څو شیبو لپاره پورتنۍ مشق شوې جمله په غور وګوري او
بیا دې په نی قلم د ټولو نژاکتونو په پام کې نیولوسره څو وارو ولیکي.

ګران ښوونکي دې: زده کوونکي وهڅوي چې سربیره په پورتنۍ جملې یوه یوه جمله
داسې جوړه کړي، چې د صداقت په کلمې پیل شوی وي. د مشق کولو په وخت کې دې
له دوی سره لازمه مرسته وکړي او د هغو کارونه دې اصلاح کړي!

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله د نی په قلم، پنسل او خود کار تمرین کړئ!

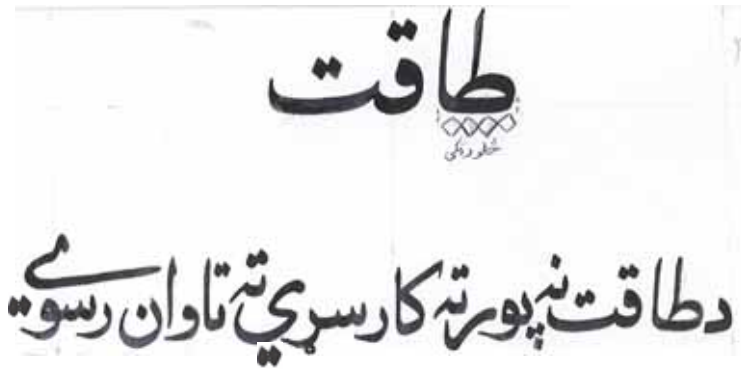
نهم لوست

طاقت

موخه: د طاقت د کلمې او لاندینۍ جملې د سمو لیکلو له طریقې سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- آیا پوهیږئ چې په ښکلي خط د جملې لیکنه څه ګټه لري؟

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو وویشل شي او هره ډله دې د طاقت کلمې ته یوه یوه جمله جوړه کړي او بیا دې هغه څو وارې تمرین کړي. خپل مشقونه دې د ټولګي مخې ته راوړي او نورو ته دې یې وښيي.

ګران ښوونکی دې: د پورتنۍ جملې د مشق کولو په وخت کې د زده کوونکو پام د کرسې خط ته ور واړوي او بیا دې پرې تمرین کړي! هغوي دې وهڅوی چې د طاقت کلمې ته جملې جوړې کړي او دې دې ورسره مرسته وکړي او کارونه دې یې اصلاح کړي!

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرین کړئ!

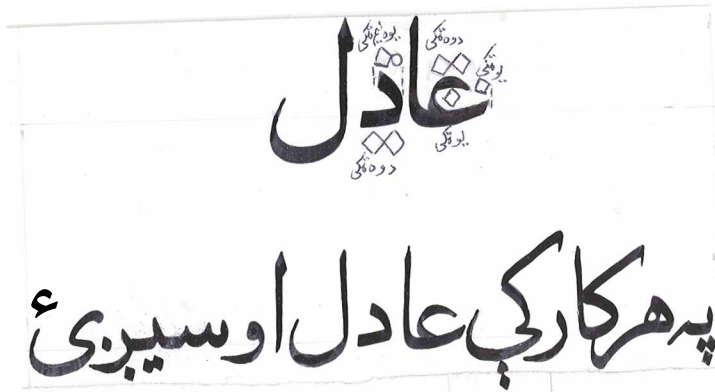
لسم لوست

عادل

موخه: د کړسي په خط د عادل د کلمې او لاندینۍ جملې له سمو لیکلو سره آشنا کول.

پوښتنې:

- عادل څوک دی؟
- د نسخ خط د لیکلو په وخت کې څه احساس درته پیدا کېږي؟

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو ووېشل شي او د پورتنۍ جملې سربیره دې د عادل کلمې ته یوه جملې جوړه او بیا دې هغه څو وارې مشق او تمرین کړي او وروسته دې ټولګیوالوته وښيي.

ښاغلي ښوونکي دې د کړسي په خط باندې پورتنۍ جملې په زده کوونکو څو وارې په نۍ قلم تمرین او د لیکلو په وخت کې دې لازمه مرسته ورسره وکړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه یوه جملې مشق کړئ!

یوولسم لوست

فرهاد

موخه: د کرښې په سر د فرهاد د کلمې او لاندینۍ جملې د ښکلی لیکلو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د فرهاد په کلمه کې د الف له توري څخه مخکې کوم توری راغلی دی؟
- د فرهاد د کلمې ته جمله جوړ ولی شی؟

فرهاد ډیر زیارکش هلک دی

فعالیت: زده کوونکي دې د کتاب او په توره تخته لیکل شوې جملې ته په ځیر وگوري او بیا دې د نۍ په قلم څو واره مشق او تمرین وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې: د فرهاد کلمه او پورتنۍ جمله د ټولګي په توره تخته داسې ولیکي چې د قلم هر حرکت ته باید زده کوونکي ځیر کړي چې دوي د قلم په حرکتو پوه شي. او هم دې مشقونه اصلاح او وارزوي.

کورنۍ دنده: په نۍ، پېنسل او خود کار قلم تمرین وکړئ!

دوولسم لوست

قلم

موخه: د کړسي په خط د لاندینۍ جملې او د قلم د کلمې د لیکلو له طریقې سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د قلم په هکله په هر څه چې پوهیږئ وی وایئ؟
- خو ډوله قلمونه پیژنئ نومونه یې واخلئ؟

فعالیت: زده کوونکي دې د قلم او پورتنۍ جملې په اړه خبرې وکړي او یوه یوه جمله دې د قلم کلمې ته جوړه کړي بیا دې د کتاب جمله او خپله جوړه شوې جمله خوځلې په نۍ قلم مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکي دې: د پورتنۍ جملې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او ورته جوته دې یې کړئ چې ولې قلم له تورې نه تېره دی او په لیکلو کې دې ور سره لازمه مرسته وکړي او د قلم حرکتونه ور وښیاست.

کورنۍ دنده: په نۍ قلم، خود کار قلم او پېنسل تمرین وکړئ!

ديارلسم لوست

کابل

موخه : په نې قلم دکابل دکلمې اولاندینې جملې د لیکلو له طریقې سره بلدیدل.

پوښتنې:

- د لاندینې جملې لومړنۍ توری کوم دی؟
- داسې جمله جوړ ولی شئ چې د کابل کلمه په کې راشي؟

فعالیت: زده کوونکي دې پورتنۍ جمله په نې قلم داسې مشق کړي چې د قلم حرکتونه په کې په پام کې نیول شوي وي.

ښاغلی ښوونکی دې: د کابل په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي. پورتنۍ جمله د ټولګي په توره تخته داسې ولیکي چې د قلم هر حرکت ته د زده کوونکو پام ور واړوي چې دوی د قلم په حرکتونو وپوهېږي او مشقونه دې اصلاح او وارزوي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه یوه جمله تمرین کړئ!

خوارسم لوست

لاله

موخه: د کرنې په سر د لاله د کلمې او لاندینۍ جملې د سمو لیکلو سره
د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- د لاله کلمه له څو تورو څخه جوړه شوې ده؟
- د لاله گلونه په کوم موسم کې راټوکېږي؟

فعالیت: زده کوونکي دې لومړۍ د نۍ په قلم بیا په خود کار قلم او وروسته دې په
پنسل پورتنۍ جمله مشق او تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی دې: زده کوونکي د کړسې په خط سمو لیکلو ته و هڅوي. لومړی
دې د نۍ په قلم بیا په خود کار قلم او وروسته دې په پنسل تمرین وکړي ښوونکی دې په دې
کار کې ورته لارښوونه وکړي او هڅه دي وکړي چې خطونه یې ښکلي شي. پورتنۍ جمله
دې د ټولګي په توره تخته ولیکي!

کورنۍ دنده: یوه جمله خپله جوړه او هغه تمرین کړئ!

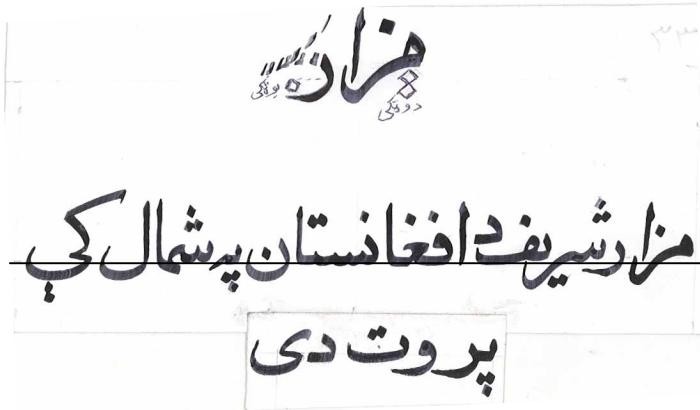
پنځلسم لوست

مزار

موخه: د کړنې په سر له سمو لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

- مزار شریف د افغانستان په کوم لوري کې پروت دی؟
- د مزار په کلمه کې د (ر) توري نه مخکې کوم توری راغلی دي؟

فعالیت: زده کوونکی دې په ډلو وویشل شي. هر ډله دې یوه یوه داسې جمله جوړه کړي چې د مزار کلمه په کې راشي، بیا دې خپله جوړه شوې جمله او پورتنۍ جمله څو ځلې تمرین کړي او وروسته دې خپل مشقونه د ټولګیوالو نندارې ته کښېږدي. په دې کار دوی په غیر مستقیم ډول هڅول کېږي ځکه چې دوی په دې ننداره کې ښه او خراب لیکونه کوي.

ښاغلی ښوونکی دې: زده کوونکي په ډلو وویشي په هره ډله دې یوه یوه داسې جمله جوړه کړي چې د مزار کلمه پکې راشي د جملې په جوړولو او تمرینولو کې ورسره مرسته وکړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه یوه جمله تمرین کړئ او ټولګي ته یې راوړئ!

شپاړسم لوست

نارنج

موخه: د کرښې په سر د نارنج د کلمې او لاندینۍ جملې له لیکلو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د نارنج کلمه له کومو تورو څخه جوړه شوې ده؟
- د نارنج میله څه وخت او په کوم ځای کې جوړېږي؟

د نارنج کلمه په تکرار کې جوړېږي

فعالیت: زده کوونکي دې د کتاب جمله په ډیر غور وگوري د خط له نزاکتونو سره دې هغه مشق او تمرین کړي او که غواړي چې د خط په نزاکتونو یا د قلم په حرکتو غږېږي کولی شي خبرې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې: د پوښتنو د ځوابونو وروسته د هغې سم ځواب زده کوونکو ته ووايي د نارنج د گل د مېلې په اړوند ورته معلومات ورکړي. د پورتنۍ جملې په لیکلو کې دې ورته سپارښتنه وکړي چې د کتاب جملې ته په ځیرتیا وگوري او په ځیرکتیا سره یې مشق کړي او ښوونکی دې د هغوی په کتابچو کې په عملي توګه د خط نزاکتونه او د قلم حرکتونه ورته وښيي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله په نۍ قلم، خود کار قلم او پنسل تمرین کړئ!

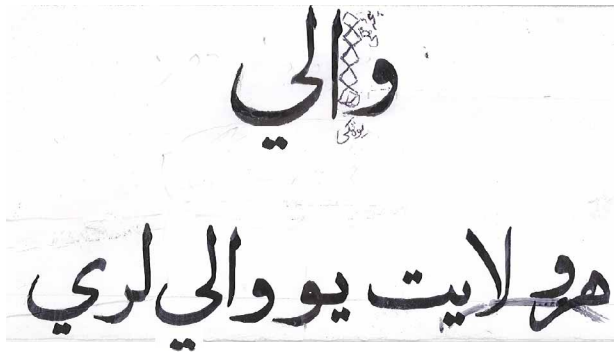
اوولسم لوست

والي

موخه : د کړنې په سر دوالي دکلمې او لاندېنۍ جملې دسمولیکلو سره اشنا کیدل.

پوښتنې:

- والي چاته وايي؟
- دوالي دکلمې لومړۍ توري کوم دي؟

فعالیت : دوالي کلمې ته یوه جمله جوړه او له پورتنۍ جملې سره یوځای یې په نۍ
 قلم مشق اوتمرین کړئ!

ښاغلی ښوونکی دې: دپورتنۍ جملې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او
 دمشق کولوپه وخت کې دې ورسره مرسته وکړي!

کورنۍ دنده: په نۍ قلم ، خود کار قلم اوپنسل باندې تمرین وکړئ !

اته لسم لوست

هينداره

موخه: د كرنې په سر د هيندارې د كلمې او د لاندینۍ جملې د ليكلو له طريقې سره آشنا كيدل.

پوښتنې:

- هينداره د څه لپاره په كارېږي؟
- د هيندارې په ليكلو څه احساس (ولولې) درته پيدا كيږي؟

هينداره

هينداره ريښتني خيرې ښيي

فعاليت: خپله جوړه شوی جمله او د کتاب جمله دواړه په ډير غور او ځيرتيا سره مشق او تمرين کړئ!

گران ښوونکی دې: زده کوونکو ته دنده وسپاري چې د پورتنۍ جملې په شان يوه يوه جمله جوړه کړي. چې د هيندارې کلمه په کې راشي. دی دې د جملې په جوړولو او تمرين کې ور سره مرسته وکړي!

کورنی دنده: پورتنۍ جمله په نې قلم، خود کار قلم او پينسل تمرين کړئ!

نولسم لوست

ياقوت

موخه: په کتاب کې د خطاطۍ شوې جملې او د ياقوت د کلمې د سمو لیکلو سره بلديدل.

پوښتنې:

- د نسخ خط په لیکلو کې مو څو مره پرمختګ کړی دی؟
- د اساساتو له مخې د نسخ او نستعلیق خطونه څه توپیر سره لري؟

ياقوت ياقوت

ياقوت يوه قيمتي ډبره ده

فعاليت: زده کوونکي دې د تورې تختې له مخې پورتنۍ جمله مشق او تمرین کړي او بیا دې هغه د ټولګيوالو نندارې ته کېږدي.

ګران ښوونکی دې: پورتنۍ جمله د ټولګي په توره تخته وليکي او د سمو لیکلو په طريقه دې زده کوونکي وپوهوي. دی دې زیاروباسی چې یو ځل بیا د زده کوونکو پام د ټول کتاب لوستلو ته ورواړوي او هغو ته دنده وسپاري چې د ژمي په رخصتو کې د نسخ او نستعلیق خطونه دواړه مشق او تمرین کړي.

کورنۍ دنده: ګرانو زده کوونکو! تاسی زیاروباسی چې د ژمي په رخصتو کې په دواړو خطونو مشق وکړئ چې ستاسې لیکونه ښکلا پیدا کړي.

شلم لوست

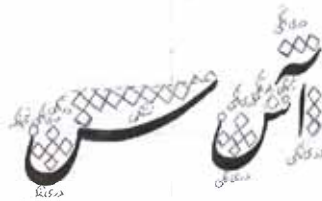
د نستعلیق خط

آس

موخه: د کرښې په سر د خط د اصولو او د جملې له لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- په نستعلیق خط مو لیکنه خوښیږي؟
- د آس څخه څه گټه ا خپستل کیږي؟

آس یو بار وړونکی حیوان دی

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو وویشل شي او د آس په هکله چې دانسانانو په ژوندانه کې څه رول لري، خبرې وکړي او بیا دې له هرې ډلې څخه یو یو تن د ټولګي مخې ته راشي او خپل معلومات دې نور وټه بیان کړي او وروسته له هغې دې پورته جمله مشق او تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی دې دانسانانو په ژوندانه کې د آس درول په اړوند زده کوونکو ته معلومات ورکړي او پورتنۍ فعالیت دې پرې سرته ورسوي، مشقونه دې اصلاح او وارزوي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ خطاطي شوې جمله څوواړه تمرین کړئ!

یوویستم لوست

ادب

موخه: د کړنې په سر د ښکلو جملو لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- د ادب په برخه کې څه ویلی شئ؟
- د ادب کلمه له کومو تورو څخه جوړه شوې ده؟

چیرته چې مکتب وي هلته ادب وي

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو ووېشل شي. د ادب په هکله دې خبرې وکړي. د ادب لرونکي او بې ادبه توپیرونه دې په ګوته کړي او بیا دې پورته جمله د نې په قلم مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکي دې: د زده کوونکو له خبرو وروسته د ادب د کلمې په باره کې پوره معلومات ورکړي چې په دوی مثبتې اغیزې وکړي او دوی دې وهڅوي چې د نورو په وړاندې با ادبه واوسي. د پورتنۍ جملې په لیکنه کې دې له زده کوونکو سره لازمه مرسته وکړي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله د نې په قلم او پنسل تمرین کړئ!

دوه ويستم لوست

بلبل

موخه: د بلبل د کلمې دښکلی لیکلو په جملو کې دهغه له کارولو سره د زده وونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

- بلبل کوم رنگونه لري؟
- د بلبل په کلمه کې د لومړي (ل) نه مخکې او وروسته کوم توري راغلي دي؟

فعالیت: زده کوونکي دې د نې په قلم لیکل شوې کلمه او جمله خو واره په ښکلي خط ولیکي.

گوران ښوونکی دې: د زده کوونکو پام دې ته راواړوي، چې دې په یوه سپین کاغذ کې پورته جمله په نې قلم برجسته مشق او د خط نزاکتونه په کې مراعات کړي، دوی وپوهوي چې دیوه توری کوم ځای پند او کو ځای نری کښل کيږي اود دوی کارونه اصلاح کړي.

کورنۍ دنده: پورته کلمه خو واره تمرین کړئ!

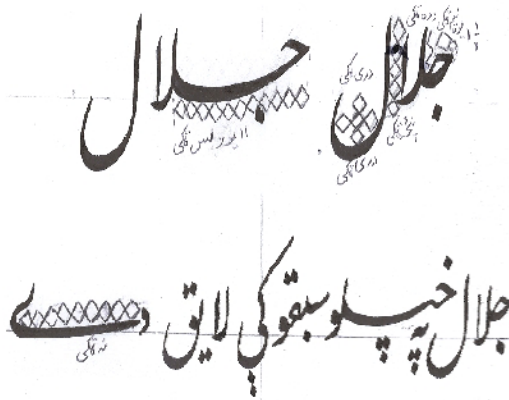
درویشتم لوست

جلال

موخه: د جلال له کلمې په جملې کې دهغه د کارولو سره د زده کوونکو آشنایي.

پوښتنې:

- د جلال کلمه د کومو تورو څخه جوړه شوي ده؟
- د جلال په کلمه کې، د دو ولا مه تر منځ که توری راغله، دی؟

فعالیت: هر زده کوونکی دې هم خپله جوړه شوی جمله او هم دې پورتنۍ جمله مشق او تمرین کړي.

بناغلی ښوونکی دې سربیره له پورتنۍ جملې څخه په زده کوونکو باندې یوه یوه جمله جوړه کړي. هغه دې تمرین کړي، او دی دې د جملو په جوړولو او لیکلو کې ورسره مرسته وکړي.

کورنۍ دنده: پورته جمله څو وارو تمرین کړئ!

خلورويشتم لوست

دود

موخه: له هغې کلمې سره آشنا کيدل چي پيل يې د (د) په توري کيږي لکه داږه.

پوښتنې:

- د داود کلمه له څو تورو څخه جوړه شوې ده؟
- زموږ د هېواد له ځينو دودونو څخه يادونه وکړئ!

د داود غاښ خوږيزي

فعاليت: زده کوونکي دې د پورتنۍ جملې په شان يوه يوه جمله جوړه کړي او بيا دې پورتنۍ جمله او خپله جوړه شوې جمله مشق او تمرين کړي.

ښاغلی ښوونکی دې: پورتنۍ جمله د کرښې په سر د ټولګي په توره تخته وليکي او زده کوونکو ته دې د هغې د ليکلو سمه طريقه ور وښيي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرين کړئ!

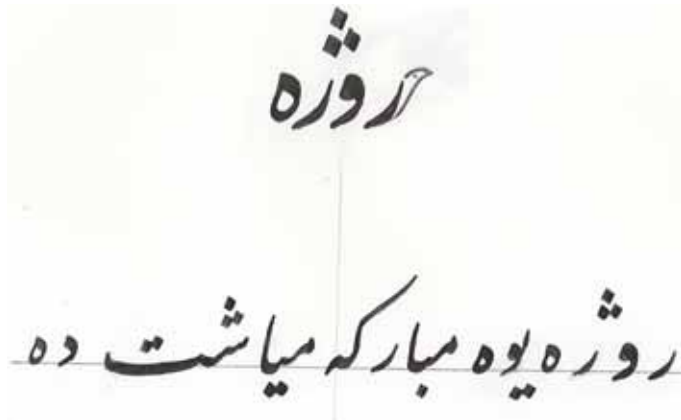
پنځه ويستم لوست

روژه

موخه: د روژې د کلمې د سمو لیکلو او دهنې نزاکتونو سره د زده کوونکو آشنا کېدل.

پوښتنې:

- د روژې په هکله څه معلومات لرئ ویې وایی؟
- د روژې فضیلت په څه کې دی؟

فعالیت: هر زده کوونکی دې یوه جمله جوړه کړي چې د (ر) په توري پیل شوی وي او بیا دې هغه په ښکلي لیک مشق کړي او خپل کارونه دې د نندارې لپاره د ټولګي په دیوال وځړوي.

ښاغلی ښوونکی دې: د پاسنۍ جملې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او همدا جمله دې د دوی په مخکې د ټولګي په توره تخته ولیکي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرین کړئ!

شپږ ويشتم لوست

ساره

موخه: له هغو کلمو سره آشنا کيدل چې د (س) په توري پيل شوې وي.

پوښتنې:

- د کال په کوم موسم کې ساره پيل کېږي؟
- د ساره کلمه له څو تورو څخه جوړه شوې ده؟

ساره ساره

په ساره ژمي کې د گرمو کاپو اغوستل اړين دي

فعاليت: زده کوونکي دې د ښوونکي په مرسته خپلې جوړې او مشق شوي جملې د ټولګي مخې ته راوړي او نورو ته دې وښيي.

ګران ښوونکي دې: زده کوونکي سره را ټول کړي او پورتنۍ جمله دې د کرسې په په يوه سپين کاغذ کې وليکي چې هغوی د هغه په سمو ليکلو وپوهېږي. زده کوونکي دې په ډلو ووېشي او لارښوونه دې ورته وکړي چې د پورتنۍ جملې په شان جملې جوړې کړي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله تمرين کړئ !

اووه ویشتم لوست

صبر

موخه: له هغو کلمو سره چې د کرښې په سر په سم ډول لیکل کیږي آشنا کیدل.

پوښتنې:

- صبر کول څه ښېګڼې لري؟
- د صابرو، مل څوک دی؟

صبر صبر

خدای د صابر د مل دی

فعالیت: هر زده کوونکی دې پورتنۍ جمله او خپلې جوړې شوي جملې چې په صبر پیل شوې وي مشق او تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی: سربیره په پورتنۍ جملې په هر زده کوونکي یوه یوه جمله جوړه کړي چې د صبر په کلمه پیل شوې وي. د جملې په جوړولو او سمو لیکلو کې دې ورته لارښوونه وکړي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله په نې قلم تمرین او دخپل ښوونکي له نظره یې تېره کړئ!

اته ویشتم لوست

طیب

موخه: د هغو تورو له لیکلو سره آشنا کیدل چې د طیب په کلمې کې دي .

پوښتنې:

- ولې جملې جوړ وو؟
- طیب له وگړو سره څه مرسته کوي؟

طیب طیب

طیب د ناروغانو سره مرسته کوي

فعالیت: زده کوونکي دې سربیره په پورتنۍ جملې څو نورې جملې چې په طیب پیل شوې وي، جوړې کړي او بیادې په تمرین پیل او وروسته دې خپل لیکونه د ټولگیوالو نندارې ته وړاندې کړي.

ګران ښوونکي دې: زده کوونکي په ډلو وویشي او هره ډله دې پورتنۍ کلمه څو وارو مشق او تمرین کړي. په دوی باندې دې داسې جملې جوړې کړي چې په طیب پیل شوې وي او کارونه دې اصلاح کړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه یوه جمله تمرین کړئ!

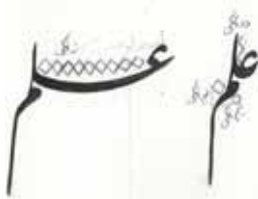
نه ویشتم لوست

علم

موخه: د کرښې په سر باندې د علم د کلمې او دلاندینې جملې د سمو لیکلو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د جملو جوړول څه گټه لري؟
- آیا ویلی شی چې ولې د علم په زده کړه کې کوښښ کوی؟

د علم زده کړه په هر نارینه او ښځې فرض ده

فعالیت: زده کوونکي دې په ډلو وویشل شي او هره ډله دې په مشوره یوه یوه جمله چې په علم پیل شوې وي جوړه کړي او بیا دې پورتنۍ او خپله جوړه شوې جمله خو واره تمرین کړي او هم دې د ټولگیوالو نندارې ته وړاندې شي.

ګران ښوونکی دې: پورتنۍ جمله چې په علم پیل شوې ده، په زده کوونکو خو خو واره تمرین کړي، او له دوی سره دې د لیکلو په وخت کې لازمه مرسته وکړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه په نې قلم ، پښل او خود کار قلم تمرین وکړئ!

دېرشم لوست

فرمان

موخه: له هغوجملوسره آشنا کيدل چې دفرمان په کلمه په کې راغلې وي.

پوښتنې:

- - زموږ دالهې فرمان نوم ووايست؟
- - دفرمان په کلمه کې د(ر) او(الف) توري دکړنې په سر څه ډول ليکل کيږي؟

فرمان

زمونږ الهي فرمان قرآن عظيم الشان دی

فعاليت: زده کوونکي دې د ذکر شوې جملې په هکله له يو بل سره خبرې وکړي د نه پوهيدوپه صورت کې دې له ښوونکي څخه پوښتنې وکړي اوبيا دې پورتنۍ جمله په نۍ قلم مشق اوتمرين کړي.

گوران ښوونکي دې: دپورتنۍ جملې په اړوند زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي اوهم ددې جملې په ليکلو کې دې هغوی ته لازمه لارښوونه وکړي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله په نۍ قلم مشق اوتمرين کړئ!

يو دېرشم لوست

قرآن کریم

موخه: د کړنې په سر د قرآن کریم د کلمې اولاند ینی جملې د لیکلو له طریقې سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- قرآن کریم په چا نازل شوی دی؟
- قرآن کریم د مسلمانانو په ژوندانه کې کومې ښکېنې لري؟

قرآن مشر

قرآن کریم د خدايي کتاب د

فعالیت :- زده کوونکي دې په ډلوووېشل شي او د قرآن کریم په هکله دې خبرې وکړي او بیا دې د هرې ډلې نه یو تن د ټولګي مخې ته راشي او خپل معلومات دې وړاندې کړي او بیا دې پورتنۍ جمله په نۍ قلم مشق او تمرین کړي .

ښاغلی ښوونکی دې: د قرآن عظیم الشان په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او پورتنۍ جمله دې د ټولګي په توره تخته ولیکي او د قلم حرکتونه دې ور زده کړي او د سوالو سم ځوابونه دې ورته ووايي .

کورنۍ دنده : پورته جمله دنۍ په قلم تمرین کړئ!

دوه دېرشم لوست

کاکا

موخه : د زده کوونکو له هغو جملو سره بلدتیا چې د کاکا په کلمې پیل شوي وي.

پوښتنې:

- لاندینۍ جمله وگورئ او وواښۍ چې دجملې په سر کې کومه کلمه راغلې ده؟
- کاکا چاته وایو؟

کاکا مهربانه وي

فعالیت: زده کوونکي دې خپلې جوړې شوې جملې او پورتنۍ جمله د نۍ په قلم مشق او تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی دې: هر زده کوونکي ته دنده ورکړي چې داسې یوه جمله جوړه کړي چې د (ک) په توري پیل شوې وي او بیا دې پورتنۍ جوړه شوې جمله مشق او تمرین کړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوينه یوه جمله تمرین کړئ!

درې دېرشم لوست

لالا

موخه: د کرښې په سر د لالا د کلمې د سمو لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- د لالا کلمه له څو تورو څخه جوړه شوې ده؟

زما لالا په ښوونځي کې ښوونکي دی

فعالیت: زده کوونکي دې پورتنۍ جمله څو واره د کرښې په سر مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکي دې: د ټولګي په توره تخته پورتنۍ جمله په ښکلي مشق وليکي او بیا دې زده کوونکو ته سپارښتنه وکړي چې لومړی په نې قلم او بیا په پنسل مشق او تمرین کړي.

کورنۍ دنده: د پورتنۍ جملې په شان یوه یوه جمله جوړه کړئ!

خلور دېرشم لوست

مور

موخه: د کرښې په سر باندې د مور د کلمې او د جملو جوړولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- مور پخپل اولاد باندې کوم حقونه لري؟

مور په یوه لاسن انګوا پیل لاس جهان نیکوي

فعالیت: په ډلو ویشل شوي زده کوونکي دې د مور په هکله یوه یوه جمله جوړه او د پورتنۍ جملې په ګډون خوځو واره مشق او تمرین کړي. وروستنی لیکل شوې جملې دې د زده کوونکو نندارې ته کښېږدي.

ګران ښوونکی دې: زده کوونکي په ډلو وویشي سربیره په پورتنۍ جملې نورې داسې جملې چې د مور په کلمه پیل شوې وي، په دوی باندې تمرین کړي.

کورنۍ دنده: په خپله خوښه جملې تمرین کړئ!

پنځه دېرشم لوست

ناهيډ

موخه: د کړنې په سر د ناهيډ د کلمې او لاندې جملې د لیکلو د طريقې سره آشنا کيدل.

پوښتنې:

- د (ن) توری د قلم په څو حرکتو لیکل کیږي؟
- د ناهيډ کلمه د کومو تورو څخه جوړه شویده؟

ناهيډ ناهيډ

ناهيډ پخپلو سبقونو کې تکراره ده

فعالیت: زده کوونکي دې پورتنۍ جمله د نې په قلم تمرین کړي او بیا دې د نورو زده کوونکو د لیدلو لپاره د ټولګي په دیوال وځړوي.

ښاغلی ښوونکی دې: د قلم د حرکتونو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او پورتنۍ جمله دې د ټولګي په توره تخته ولیکي او په هغې کې دې د قلم حرکتونه ور وښيي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله د نې په قلم تمرین کړئ!

شپږ دېرشم لوست

واښه

موخه: د کړنې په سرد واښه د کلمې او لاندېنۍ جملې د سمو لیکلو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- واښه د څه له پاره په کارېږي؟
- د نسخ خط څومره درته په زړه پورې دی؟

واښه د څار وړو د پاره ښه غذا ده

فعالیت: زده کوونکي د دې پورتنۍ جمله په نې قلم مشق او تمرین کړي.

ښاغلی ښوونکی دې: زده کوونکو ته د قلم حرکتونه وروښيي او د لیکلو په وخت دې لازمه مرسته ورسره وکړي او کار دې یې ارزیابي کړي.

کورنۍ دنده: په نې قلم مشق او تمرین وکړئ!

اووه دېرشم لوست

همسايه

موخه: د کړنې په خط باندې د (همسايه) د کلمې اولاندینې جملې د سمو لیکلو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- همسايه یو پر بل څه حقونه لري؟

همسايه

همسايه، دیر حقونه لري

فعالیت: زده کوونکي دې د پورتنۍ جملې په شان یوه یوه جمله جوړه کړي او بیا دې دواړه جملې مشق او تمرین کړي.

ګران ښوونکی دې: زده کوونکوته دنده وسپاري چې د پورتنۍ جملې په شان داسې یوه جمله جوړه کړي چې د (ه) په توري پیل شوې وي. په دې کار کې دې ورته لازمه لارښوونه وکړي.

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله په نۍ، قلم، خود کار قلم او پنسل تمرین کړئ!

اته دېرشم لوست

يو والی

موخه: د يو والي د کلمې اولاندينی جملې د سمو لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- یووالی دیوې کورنۍ په ژواندانه کې کومې اغېزې درلودلې شي؟
- یو والي څه گټې لري؟

يو والی

يو والی د پرمختګ سبب گرځي

فعالیت: زده کوونکي دې پورتنۍ جمله د نۍ په قلم په ښکلي خط مشق او تمرین کړي او بیادې دنورو د نندارې له پاره په دیوال وځړوي.

ګران ښوونکی دې: د پورتنۍ جملې د ارزښت په باب زده کوونکو ته معلومات ورکړي او هغه دې د ټولګي په توره تخته ولیکي. د قلم حرکتونو ته دې پام ورواړوي او ورته دې ووايي چه جمله دې د کرښې په سر تمرین کړي. همیشه دې د دوي مشقونه وارزوي!

کورنۍ دنده: پورتنۍ جمله د نۍ په قلم، خودکار قلم یا په پنسل تمرین کړئ!

[illegible]

۱۔ منتخب خط ۱۱ توری جدول

اخیری توری	منتخبی توری	نومبرسی توری	انفرادی توری
ا			ا
ب	ب ب ب	ب ب ب	ب
ج	ج ج ج	ج ج ج	ج
د			د
ر			ر
س	س س س	س س س	س
ص	ص ص ص	ص ص ص	ص
ط	ط ط ط		ط
ع	ع ع ع	ع ع ع	ع
ف	ف ف ف	ف ف ف	ف
ق	ق ق ق	ق ق ق	ق
ک	ک ک ک	ک ک ک	ک
ل	ل ل ل	ل ل ل	ل
م	م م م	م م م	م
ن	ن ن ن	ن ن ن	ن
و			و
ہ	ہ ہ ہ	ہ ہ ہ	ہ
ی	ی ی ی	ی ی ی	ی

د نسخ خط د تورو جدول

مفر د توري	لوه نسی توري	منځني توري	اخيري توري
ا			ا
ب	ب ب ب	ب ب ب	ب
ج	ج ج ج	ج ج ج	ج
د			د
ر			ر
س س	س س س	س س س	س س
ص ص	ص ص ص	ص ص ص	ص ص
ط	ط ط ط	ط ط ط	ط
ع	ع ع ع	ع ع ع	ع
ف	ف ف ف	ف ف ف	ف
ق ق	ق ق ق	ق ق ق	ق ق
ک ک	ک ک ک	ک ک ک	ک ک
ل	ل ل ل	ل ل ل	ل
م	م م م	م م م	م
ن ن	ن ن ن	ن ن ن	ن ن
و			و
ه ه	ه ه ه	ه ه ه	ه ه
ی ی		ی ی ی	ی ی

درسي کتابونه د پوهني په وزارت پوري اړه لري.
په بازار کي يې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سرغړونکو سره قانوني چلند کيږي.

خطاط: عبدالجلیل آخند زاده.

کمپوز او ډیزاین:

میر محمد سهیل انصاري او رحمت الله غفاري

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د ریاست د کمپیوتر د ډیپارټمنټ غړي

د کتاب د استهلاك دوره (۳) کاله.